

سومین همایش

تجارت الکترونیکی و کاربرد آن در ایران

برگزار شد

بخش دیگری از سخنان خود گفت: اگر زیرساخت‌های لازم در زمینه تسهیلات تجاری فراهم آورده نشود، تولیدات به دلیل تحمیل هزینه اضافی ناشی از کاربرد روش‌های سنتی بر خریدار، در بازار رقابت عقب می‌ماند و یا به عبارتی مانع جدید غیر تعرفه‌ای در شرایط نوین بر اثر کمبود اطلاع‌رسانی و تسهیل تجاری ایجاد می‌شود.

وی افزود: اکنون تجارت الکترونیکی برای کشوری که خواهد با زبان تجاری دنیا وفق پیدا کند، یک ضرورت است، البته توجه به بازارهای جهانی به هیچ‌وجه مستلزم تبعیت از آنها نیست و ما چاره‌ای جز استفاده از تسهیلات تجارت الکترونیکی نداریم، برای اینکه می‌خواهیم با زبان بین‌المللی سخن بگوییم و از صرفه کارایی تجاری استفاده کنیم.

معاون برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی وزارت بازرگانی با اشاره به اقداماتی که در زمینه اطلاع‌رسانی و فراهم‌آوری تسهیلات تجاری در ایران شده است، اظهار داشت: کمیته ملی ادیفاکت ایران با عضویت در «هیأت ادیفاکت آسیا» و شرکت در گروه‌های کاری مرکز جدیدالتأسیس تسهیل روش‌ها و عملیات اداری، ترابری و بازرگانی ملل متحد (CEFACT)، زمینه لازم برای استفاده از این تسهیلات را مهیا ساخته است. مضافاً، نشر کتاب‌هایی به زبان فارسی در مورد تجارت الکترونیکی و تسهیلات تجاری از جمله تلاش‌هایی است که در بعد فرهنگ‌سازی ادبیات این فن‌آوری به عمل آمده است.

دکتر نهاوندیان با توصیف نقش مکمل اطلاع‌رسانی و تسهیل تجاری جهت تحقق کارایی تجاری در کشور، رفع

سومین همایش «تجارت الکترونیکی و کاربردهای آن در ایران» با حضور دکتر محمد نهاوندیان معاون برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی و سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، عدّه کثیری از پژوهشگران و محققان بازرگانی و همچنین مدیران و کارشناسان شرکت‌های رایانه‌ای و داده‌ورزی کشور روز ۲۸ بهمن‌ماه در محل این مؤسسه برگزار شد.

در این همایش دکتر نهاوندیان ضمن بحث در مورد اثرات تجارت الکترونیکی بر توسعه اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران و جهان گفت: اگر دلسوز امر تولید هستیم، باید به راه‌هایی فکر کنیم که موجب رشد تجارت گردد، زیرا در این صورت است که تولید افزایش یافته و اشتغال ایجاد می‌شود. تحقق این امور جز با چرخش تولید میسر نمی‌شود. تولید هنگامی بالا می‌رود که تقاضا برای خرید و فروش وجود داشته باشد.

معاون وزیر بازرگانی گفت: با حرکت به سمت علمی کردن و نوین‌سازی روش‌های تجاری و گسستن از سنت‌های نامطلوبی که در ساختار اقتصادی بوده است، می‌توان راهی برای نجات و جهش تولید یافت.

دکتر نهاوندیان افزود: اگر کشورهای در حال توسعه به خود نیایند و با زبان و فن‌آوری جدید تجارت آشنا نشوند، یک مسأله نامرئی به صورت مانع در مقابل رقابت و تجارت آنها پیدا می‌شود.

سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در

نظام استاندارد و قانونمندی‌های خاص خود می‌باشد. لذا سازمان‌های جهانی برای آن روش‌ها و شرح وظایفی را تدوین کرده‌اند.

آقای اتفقیان با معرفی سازمان ادیفاکت جهانی گفت: امید است در پایان این سمینار به دستاوردهای باارزشی چون هدایت کشور به سوی استفاده از ابزار الکترونیکی نایل شویم. سخنران بعدی این همایش آقای مهندس انتظاری عضو هیأت‌مدیره شرکت مخابرات ایران و مجری طرح دیتا بود. وی پیرامون تجارت الکترونیک و زیرساخت‌های شبکه مخابراتی کشور گفت: کانال‌های مخابراتی خودکار شهری در کشور رشد مطلوبی داشته است، در این رهگذر تعداد مدار ارتباطی ایران ۱۲۱ هزار و تعداد کانال‌های ماکروویو در کشور ۲۵۰ هزار می‌باشد.

مهندس انتظاری با ارایه برنامه آینده شرکت مخابرات در توسعه زیرساخت‌های مخابراتی کشور گفت: این شرکت، توسعه ارتباطات مخابراتی ایران با قاره‌های مختلف را در برنامه‌های آینده خود در دست اجرا دارد.

وی در پایان با تشریح اتصال شبکه‌های مخابراتی ایران به اقصی نقاط جهان یادآور شد: ارتباطات ماهواره‌ای کشور از طریق سه ایستگاه اصلی اسدآباد همدان، بومهن تهران و اصفهان انجام می‌پذیرد.

دکتر حقیقی طلب مدیر هماهنگی‌های آماری و برنامه‌ریزی معاونت بازرگانی خارجی وزارت بازرگانی و مسؤول گروه آگاه‌سازی و آموزش EDI سخنران بعدی سومین همایش تجارت الکترونیک و کاربرد آن در ایران بود که سخنرانی خود را پیرامون آشنایی با EDI و سازمان‌های مرتبط آغاز کرد.

وی سازمان‌های جهانی مرتبط با EDI را انکتاد، اسکاپ، سی‌فاکت، سازمان جهانی تجارت، سازمان جهانی گمرک، ایزو، اتاق بازرگانی بین‌المللی و چند سازمان دیگر ذکر کرد. آنگاه چند شرکت رایانه‌ای به تشریح فعالیت‌های انجام شده در زمینه EDI، بسترهای مخابراتی ایجاد شده در ایران و به‌کارگیری آنها در بنگاه‌های اقتصادی پرداختند.

دکتر امینی عضو هیأت علمی دانشگاه و مشاور در طراحی سیستم‌های EDI از دیگر سخنرانان این همایش بود که با ارایه تاریخچه‌ای از EDI و EDIFACT پیرامون نحوه به‌کارگیری از استانداردهای UN/EDIFACT و پیاده‌سازی آن در سیستم‌های EDI گفت: ادیفاکت استاندارد است که از سوی

مواقع اطلاع‌رسانی بازرگانی را به عنوان تجلی مشارکت مردم در اقتصاد دانست.

معاون برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی وزارت بازرگانی همچنین با ذکر لزوم اصلاح ساختار اقتصادی، ایجاد ثبات در مقررات (به‌منظور فراهم‌سازی امکان برنامه‌ریزی) و مبارزه با انحصارات در راستای محور تأمین تسهیل تجاری در کشور به بیان شمه‌ای از اقدامات انجام یافته از سوی این وزارتخانه در زمینه تحقق تبصره ۲۶ قانون برنامه دوم توسعه برای طراحی و ایجاد نظام متمرکز اطلاع‌رسانی تجاری بین‌المللی و داخلی جمهوری اسلامی ایران پرداخت.

دکتر نهاوندیان ضمن اشاره به طراحی و راه‌اندازی پروژه‌های نمونه در زمینه بهره‌گیری از فن‌آوری تجارت الکترونیکی، در برخی از شرکت‌های تولیدی، اظهار امیدواری کرد که این همایش در تبیین تجربیات و دستاوردهای حاصله به دیگر عوامل ذی‌مدخل، مفید فایده واقع شود.

رئیس کمیته ملی ادیفاکت ایران پیش از پایان سخنان خود با بیان فعالیت‌های این کمیته در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، میزبانی جمهوری اسلامی ایران از شانزدهمین اجلاس هیأت ادیفاکت آسیا (ASIB) در تاریخ ۷-۱۲ تیرماه سال آتی را اعلام نمود.

وی با اعلان برگزاری همزمان اجلاس یادشده با همایش علمی بین‌المللی تجارت الکترونیکی (EDICOM '98) و همچنین نمایشگاهی با حضور شرکت‌های عمده داده‌ورزی ایرانی و خارجی، مشارکت فعال کلیه شرکت‌های رایانه‌ای و داده‌ورزی کشور را خواستار شد.

قبل از سخنان آقای دکتر نهاوندیان، مهندس محمودرضا اتفقیان، دبیر همایش و مدیرعامل شرکت خدمات انفورماتیک راهبر به تشریح اهداف برگزاری همایش پرداخت و پیرامون روش‌های امروز تجارت در جهان و تفاوت آن با روش‌های سنتی مطالبی بیان داشت.

وی گفت: در حال حاضر به‌منظور کسب درآمدهای بیشتر در مبادلات تجاری، سرعت عملیات تجاری افزایش یافته است. این سرعت انتقال به جایی رسیده است که تبادل اطلاعات از صورت کاغذی به صورت تجارت الکترونیک درآمده است و تبادل اطلاعات از طریق الکترونیک و به‌وسیله رایانه جزو ضروریات مبادلات تجاری محسوب می‌شود.

دبیر همایش یادآور شد: تبادل اطلاعات تجاری دارای یک

سازمان ملل حمایت می‌شود.

وی یادآور شد: سازمان ملل درصدد است این استاندارد را در شبکه جهانی نقاط تجاری به‌کار گیرد، در این رهگذر این سازمان سعی دارد امنیت‌های لازم را ایجاد نماید.

آقای امینی با ارایه تصاویری چند، کاربرد استانداردهای ادی‌فاکت در تجارت بین‌الملل را برای حضار تشریح کرد.

مهندس نقاش‌زاده عضو هیأت‌مدیره شرکت خدمات انفورماتیک راهبر و معاون مهندسی سیستم‌ها و اطلاع‌رسانی از جمله سخنرانان همایش بود که تحت عنوان نقطه تجاری ایران بستری برای توسعه تجارت الکترونیک گفت: سازمان ملل از سال ۱۹۹۲ بحث نقاط تجاری را مطرح کرد و به دنبال آن برای پیگیری نقاط تجاری در کشورهای مختلف تشکیلاتی را تأسیس کرد.

وی گفت: از طریق نقطه تجاری، عملیات تجاری، ساده‌سازی می‌شود و متعاقب آن حرکت‌های تجاری استاندارد و کارآتر می‌شود.

آقای نقاش‌زاده گفت: تجار و بازرگانان بین‌المللی می‌توانند از طریق نقطه تجاری به اطلاعات تجاری به‌طور آسان دسترسی پیدا کنند و استفاده از نقطه تجاری، آگاهی بالقوه و بالفعل بازرگانان را افزایش می‌دهد.

وی به مرکز ملی شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران وابسته به مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی اشاره کرد و گفت: این مرکز با سرعت در حال فعالیت و خدمات‌رسانی درخصوص رمزینه (خطنماد) است.

دکتر صادقی نشاط عضو هیأت علمی دانشگاه و مشاور امور حقوقی I:DI نیز به جنبه‌های حقوقی و قانونی I:DI در ایران و جهان پرداخت و گفت: در این زمینه منشوری توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی و شورای همکاری‌های گمرکی مدون شده است که طی آن هر دو ارگانی که بخواهند از طریق I:DI با یکدیگر به فعالیت بپردازند به یک قرارداد تبادل نیاز دارند.

آقایان شریفی و نجفی از سازمان بنادر و کشتیرانی و کمرک ایران سخنرانان بعدی این همایش بودند که پیرامون فعالیت‌های انجام شده در زمینه به‌کارگیری تجارت الکترونیک در ارگان‌های یادشده به تفصیل سخن گفتند. سپس تعدادی از مدیران شرکت‌کننده در همایش پیرامون نقش I:DI در سیستم‌های کاربردی، I:DI در سیستم‌های بانکی کشور و تله‌بازار به سخنرانی پرداختند.

تشکیل میزگرد بررسی مسایل و مشکلات کاربرد تجارت الکترونیک از جمله بخش‌های مختلف سومین همایش تجارت الکترونیک و کاربرد آن در ایران بود. در این بخش مسؤولان و دست‌اندرکاران امر تجارت الکترونیک با تشکیل پانلی به سؤالات شرکت‌کنندگان در همایش پاسخ دادند. در پایان، اهداف کلی از برگزاری این همایش به این شرح قرائت شد.

۱- به‌طورکلی، با پوشش خبری و رسانه‌ای که ضمن برگزاری همایش وجود داشته، امید می‌رود گامی در جهت اشاعه فرهنگ تجارت الکترونیک و I:DI در سطح جامعه برداشته باشیم.

۲- برای اولین بار در کشور این امکان را به‌وجود آورده باشیم که بخش خصوصی فعال در کشور در زمینه‌های ایجاد شبکه‌های اطلاعات تجاری و غیره در یک نقطه، اطلاعات و تجارب خود را به‌طور مکمل عرضه و در مورد کاستی‌های موجود و پیشبرد پروژه‌های مورد نیاز کشور تبادل‌نظر گردد.

۳- با دعوتی که از برخی مدیران مؤسسات عمده اقتصادی و بازرگانی با توجه به محدودیت فضا به‌عمل آمده بود، انشاءالله این امکان فراهم آمده باشد که کاربران بالقوه و بالفعل مکانیزم تجارت الکترونیک و I:DI در حال و آینده به‌خصوص آنهایی که در فرآیند تحرک تجارت خارجی کشور فعالیت دارند، با امکانات و خدمات و تسهیلات موجود در کشور و برنامه‌های آتی در این زمینه‌ها آشنا شده باشند و این همایش به‌عنوان گامی مؤثر در جهت ایجاد ارتباط بین بخش‌های خدمات‌دهنده و خدمات‌گیرنده مثرتر بوده و زمینه‌های لازم برای اجرای پروژه‌های آزمایشی I:DI بین این دو گروه فراهم نماید.

۴- حضار و شرکت‌کنندگان محترم با فعالیت‌ها و خطوط کاری کمیته ملی ادیفاکت ایران و پروژه‌های گوناگون در دست اجرای آن آشنا شده و زمینه‌های تماس و همکاری‌های آتی بین علاقه‌مندان و دست‌اندرکاران به موضوعات گوناگون در سطح جامعه با گروه‌های کاری این کمیته فراهم گردد.

۵- نیازهای کشور در زمینه‌های مربوط به زیرساخت‌های مخابراتی، فضا‌های قانونی، کاستی‌های آموزشی و غیره در محدوده سخنرانی‌ها و تشریحات کاربردی ارایه شده در همایش مشخص شده قابل پیگیری‌های بعدی توسط مبادی ذی‌ربط باشد.

۶- نهایتاً یکی دیگر از دستاوردهای این همایش و مباحث و

در کتاب‌های درسی دانش‌آموزان و دانشجویان گنجانیده شود.

وی همچنین گفت: از آنجا که بیشتر کار فراهم‌آوری تسهیلات تجاری با استفاده از رایانه صورت می‌گیرد، متأسفانه به رغم حجم بسیار زیاد واردات رایانه و فن‌آوری آن به کشور، بهره‌گیری از آن به نحوی که ارزش افزوده ایجاد کند کم دیده می‌شود.

رییس کمیته ملی ادیفاکت ایران افزود: به‌کارگیری رمزینہ (خطنماد) که یکی از ابزار تسهیلات تجاری است، در ایران بسیار موفق بوده است، زیرا فرهنگ‌سازی آن با موفقیت انجام یافته است، به طوری که در حال حاضر که کمتر از دو سال از تأسیس مرکز ملی شماره‌گذاری کالا و خدمات ایران می‌گذرد، تعداد ۱۴۳۰ شرکت به عضویت این مرکز درآمده‌اند. این در حالی است که کشورهایی با سابقه بیشتر در زمینه پذیرش مقررات مؤسسه بین‌المللی شماره‌گذاری کالا و خدمات نتوانسته‌اند به این میزان موفقیت دست یابند.

دکتر نهاوندیان در بخش دیگری از این مصاحبه مطبوعاتی گفت: توجه دولت و شورای عالی صادرات به تثبیت مقررات بازرگانی در سال ۷۷ و اختصاص صددرصد ارز حاصل از صادرات به صادرکنندگان و واردات در مقابل صادرات، باعث دلگرمی بنگاه‌های اقتصادی ما خواهد شد.

رییس کمیته ملی ادیفاکت ایران افزود: در هیأت ادیفاکت آسیا علاوه بر جمهوری اسلامی ایران، کشورهای ژاپن، کره جنوبی، مالزی، چین، سنگاپور، اندونزی، تایلند، فیلیپین، هندوستان و سریلانکا عضویت دارند. شانزدهمین اجلاس این سازمان آسیایی سال آینده در تاریخ ۷ تا ۱۲ تیرماه برگزار خواهد شد. در این اجلاس علاوه بر نشست‌های کارشناسان ارشد و رؤسای هیأت‌های نمایندگی اعزامی، تازه‌ترین دستاوردهای مربوط به کارهای علمی در زمینه تجارت الکترونیکی و "EDI" و همچنین نمایشگاهی از فعالیت‌های شرکت‌هایی که در زمینه تجارت الکترونیکی و داده‌ورزی فعالیت دارند، برگزار خواهد شد.

موضوعات مطروحه این است که مشخص شد در حال حاضر، در برهه‌ای از زمان به‌سر می‌بریم که استفاده از تجارت الکترونیک و FDI با توجه به تحولات بین‌المللی به‌عنوان یک عامل اجتناب‌ناپذیر در امور مربوط به تجارت مطرح می‌باشد.

۷- شرکت خدمات انفورماتیک راهبر مجری اکثر پروژه‌های EDI و تجارت الکترونیک در کشور می‌باشد. راه‌اندازی شبکه نقطه تجاری ایران، شبکه اطلاع‌رسانی آگاه‌گر بازرگانی و پروژه ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی بازرگانی داخلی و بین‌المللی کشور موضوع تبصره ۲۶ قانون برنامه دوم از اهم فعالیت‌های این شرکت می‌باشد.

این شرکت با توجه به تجربیات فراوان درخصوص ایجاد و راه‌اندازی سیستم‌های اطلاع‌رسانی و تجارت الکترونیک آماده ارائه خدمات فنی و مهندسی در این زمینه می‌باشد.

گزارش خبرنگار ماهنامه «بررسی‌های بازرگانی» از این همایش حاکی است، دکتر نهاوندیان در حاشیه این همایش، در یک مصاحبه مطبوعاتی به خبرنگاران گفت: جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۷ لغایت ۱۲ تیرماه، میزبان شانزدهمین اجلاس «هیأت ادیفاکت آسیا» (Asia EDIFACT Board - ASI:B) خواهد بود. همزمان با این اجلاس، همایشی علمی در زمینه فن‌آوری تجارت الکترونیکی و نمایشگاهی با حضور شرکت‌های داده‌ورزی تراز اول داخلی و بین‌المللی برگزار خواهد شد.

وی یادآور شد: فراهم‌آوری دسترسی یکسان به اطلاعات بازرگانی و شکستن انحصار اطلاعات از جمله اهداف اطلاع‌رسانی وزارت بازرگانی است.

وی گفت: اکنون تصرف بازارها مرهون ارتقاء کارآیی تجاری است. یعنی فقط پایین بودن قیمت تمام‌شده تولید، تعیین‌کننده نیست، بلکه پایین آوردن هزینه مبادله که شامل هزینه‌های اطلاعات، کالارسانی و زمان است نیز این امر را شامل می‌گردد. اگر این هزینه‌ها را پایین بیاوریم، هزینه مبادله را کم کرده‌ایم.

معاون وزارت بازرگانی گفت: حتی اگر هزینه تولید از رقیب ما بالاتر باشد، بر اثر پایین آوردن هزینه‌های مبادله، فروش ما بیشتر خواهد شد. به همین دلیل است که ما باید در زمینه فراهم‌آوری تسهیلات تجاری تلاش کنیم.

دکتر نهاوندیان افزود: برای فرهنگ‌سازی مقولات مربوط به تسهیلات تجاری و فن‌آوری اطلاعات، باید این مباحث حتی